

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Kloefstraat II (Geraardsbergen, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2017E360

Juni 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek	6
-gespecialiseerd archivalisch onderzoek:	6
-landschappelijk bodemonderzoek:	7
2.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site	8
2.3.3 De waardering van de archeologische site:	8
2.3.4 Impactbepaling	8
2.3.5 De bepaling van de maatregelen	8
2.4 Programma van Maatregelen	8
2.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek	8
2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie	9
2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	9
2.4.4 Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem	10
2.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode	10
2.4.6 Onderzoekstechnieken	12
2.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP	13
2.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	13
2.4.9 Raming inzake tijd	13
2.4.10 Vondsten	13
2.5 Conclusie	14
Deel 3: Bibliografie	15

FIGURENLIJST (2017E360)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	5
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de GRB-Basiskaart (Bron: Geopunt)	11
Figuur 3: voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-Basiskaart (Bron: Geopunt)	12

TABELLENLIJST (2017E360)

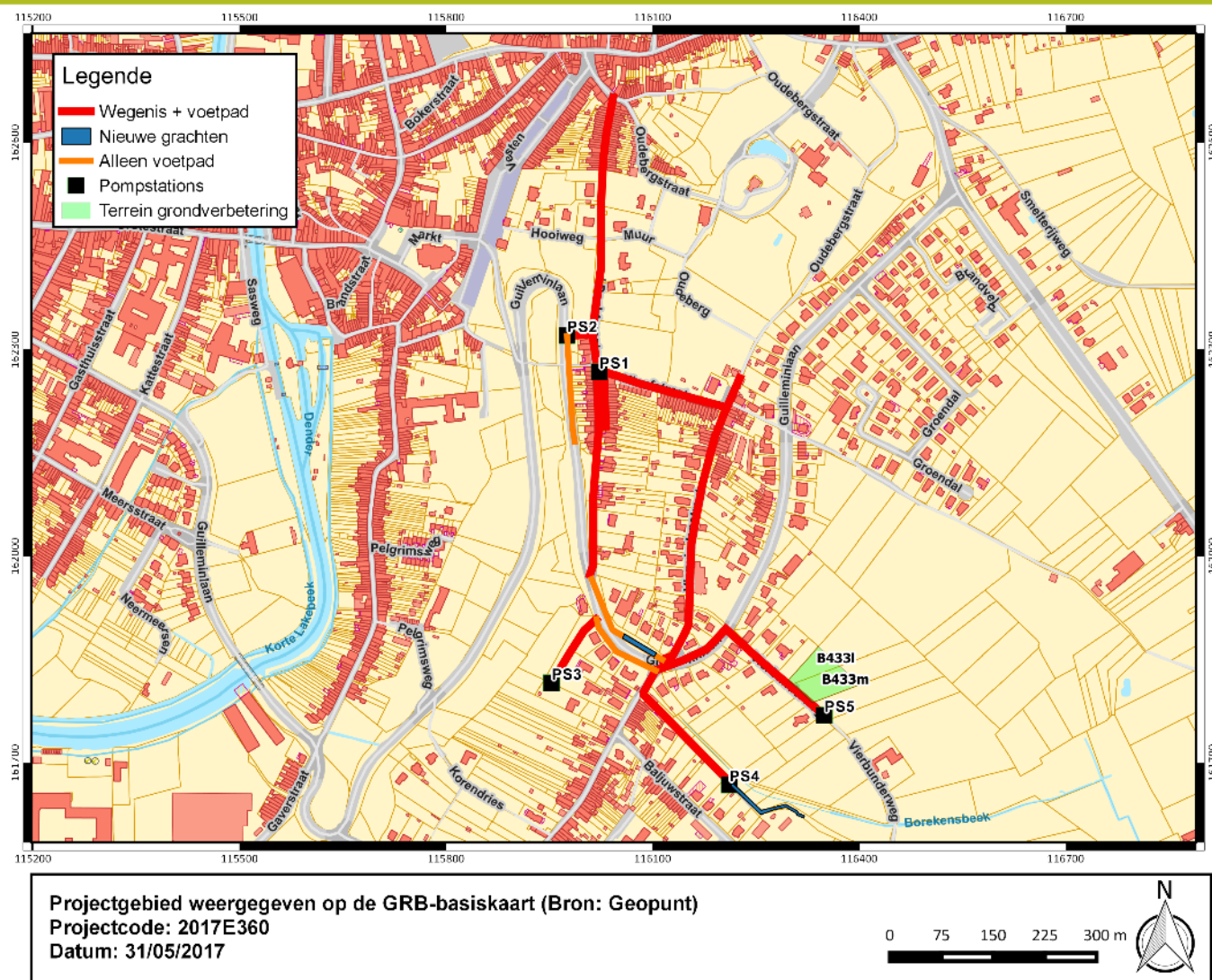
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Aquafin NV Dijkstraat 8 2630 Aartselaar	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Geraardsbergen
	Deelgemeente	/
	Postcode	9500
	Adres	Pachtersstraat, Kloefstraat, Guilleminlaan, Vierwindenstraat, Doornweg, Vierbunderweg en Hoge Buizemont 9500 Geraardsbergen
	Toponiem	Kloefstraat II
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 115159 Y _{min} = 161565 X _{max} = 116851 Y _{max} = 162740
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Geraardsbergen, 3 ^e Afdeling, Sectie B, nr: 433I & 433m + Openbaar domein (Figuur 1)	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

Aquafin nv plant rioleringswerken te Geraardsbergen. Deze werken omvatten de ontubbeling van het rioleringsstelsel, de aanleg van nieuwe pompstations, het graven van nieuwe grachten en de aanleg van een zone voor grondverbetering ten zuiden van de eigenlijke bewoningsskern van Geraardsbergen.

De geplande werkzaamheden vinden in hoofdzaak plaats onder de bestaande wegenis of voetpad. Buiten de wegenis wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande grachten, op twee locaties worden over een beperkte afstand nieuwe grachten gegraven (927 m²). Bijkomend worden 5 nieuwe pompstations geïnstalleerd, zij hebben elk een oppervlakte van ca. 12m². Ook wordt ter hoogte van de Vierbunderweg en zone voor grondverbetering aangelegd. Hierbij wordt de teelaarde verwijderd over een oppervlakte van 4261,5m².

De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de Dendervallei. Het plangebied zelf is gelegen ten oosten van het alluvium van de rivier, op de oostelijke flank van een getuigenheuvel met het toponiem Oudenberg. De ondergrond bestaat uit eolische afzettingen van laat Pleistoceen, wat impliceert dat archeologische resten zich onmiddellijk onder de bouwvoor bevinden. Het sediment bestaat in hoofdzaak uit zandleem. Mogelijk moet rekening gehouden worden met een bepaalde mate van afspoeling of accumulatie van bodemmateriaal.

Historisch en cartografisch onderzoek situeert de planlocatie ten zuidoosten van de historische stadskern van Geraardsbergen. De Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden geeft in hoofdzaak landbouwgrond

weer. Het eigenlijke rioleringstracé valt in grote mate samen met het 18e-eeuwse stratenpatroon. De zone voor grondverbetering is weergegeven als akker.

Studie van recente luchtfoto's, sinds de jaren '70, geeft aan dat het terrein grotendeels is opgenomen in het (voor-)stedelijk weefsel.

Gekende archeologische waarden volgens de CAI betreffen in hoofdzaak vol- tot laatmiddeleeuwse vindplaatsen in en rond het centrum van Geraardsbergen, wat niet te verwonderen valt. Op de Oudenberg zelf wordt eveneens melding gemaakt van resten uit de Romeinse periode (CAI-208582). Er zijn geen gekende sites die door de werkzaamheden worden doorsneden.

Het archeologisch potentieel van het plangebied en omgeving is beduidend. Gelet op de aard van de geplande werken vormt enkel de realisatie van de zone voor grondverbetering een bedreiging voor het bodemarchief. De overige werkzaamheden vinden enerzijds plaats binnen een reeds geroerd bodemarchief of zijn, anderzijds, te beperkt in oppervlakte om verder onderzoek te verantwoorden. Gelet op het verwachtingspatroon van klassieke sporenarcheologie onder de teelaarde is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode.

2.3 Gemotiveerd advies

De aanbevelingen voor de werkzaamheden van Aquafin nv te Geraardsbergen bestaat uit twee delen. Voor de werkzaamheden die een lijntraject volgen worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. De aard van de ingrepen in combinatie met de locatie ervan vormen voldoende argument om af te zien van enig verder vooronderzoek, met of zonder ingreep in de bodem. Er wordt slechts over een beperkte afstand nieuwe grachten gegraven enkel in de Guilleminlaan en ten zuiden van de Baljuwstraat worden over een beperkte afstand nieuwe grachten gegraven. De impact op het bodemarchief blijft hier met andere woorden beperkt tot een minimum.

Ter hoogte van de Vierbunderweg wordt echter over een oppervlakte van ca. 0,42ha een zone aangelegd voor grondverbetering. Dit betekent dat de teelaarde over de gehele oppervlakte gestript wordt en betreden wordt door zwaar materiaal waardoor eventueel aanwezige resten kwetsbaar zijn. Verder onderzoek door middel van proefsleuven is hier aangewezen.

2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Uit de bureaustudie blijkt duidelijk dat het archeologisch potentieel van het plangebied aanzienlijk is. Omwille van de vastgestelde bodemopbouw moet uitgegaan worden van een éénduidige bodemkundige situatie waarbij mogelijke resten zichtbaar zijn direct onder de bouwvoor. Gelet op de aard van de werken is enkel ter hoogte van de zone voor grondverbetering het bodemarchief bedreigd. Daar is een proefsleuvenonderzoek aangewezen.

Verder zijn er geen argumenten om aan te nemen dat grote delen van het plangebied reeds verstoord zijn, waardoor verder onderzoek van geen nut zou zijn.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

In het geval van “Geraardsbergen – Kloefstraat II” is verder archiefonderzoek niet aangewezen. De geraadpleegde cartografische bronnen wijzen op een continu ruraal karakter van het plangebied. Ook studie van orthofoto's geeft aan dat het bedreigde terrein zeker de laatste decennia in gebruik is als gras- en akkerland.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk booronderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond.

Er zijn geen aanwijzingen voor een complexe bodemkundige situatie op het bedreigde terrein. De Quartairgeologische kaart geeft een zuiver eolische sequentie weer. Bijgevolg kan uitgegaan worden van een éénduidige bodemkundige situatie waarbij eventueel aanwezige archeologische resten zichtbaar zijn direct onder de teelaarde. Gelet op de ligging op de flank van een heuvel moet mogelijk rekening gehouden worden met een zekere mate van afspoeling (of accumulatie). Dit kan echter beter in een ruimer kader geëvalueerd worden door middel van gerichte profielputten in de proefsleuven.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

Gelet op het rurale karakter van het plangebied is er geen verwachting inzake grote ondergrondse metalen of (bak)stenen structuren. Een geofysisch onderzoek zou in dit geval een overbodige kost betekenen.

-verkenkend en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennend archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele afgedekte vindplaatsen in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve verkenning kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een denser grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten of een opgraving in functie van een afgedekte archeologische site. Hierbij moet erop gewezen worden dat de aandacht bij deze vorm van onderzoek niet zozeer naar sporen maar naar goed bewaarde vondstconcentraties. Dit gegeven impliceert dat bewaarde, afgedekte vindplaatsen gezocht moeten worden op landschappelijke locaties waar de kans op afgedekte archeologie reëel is.

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een archeologisch relevante afgedekte horizont. Gelet op het landgebruik de jongste decennia en de bodemkundige opbouw is het zo goed als uitgesloten dat zich nog bewaarde vondstenconcentraties op het terrein bevinden. Indien zich ooit een steentijdsite op het plangebied bevond is deze met zekerheid opgenomen in de teelaarde. Bijgevolg is het niet zinvol hiernaar op zoek te gaan door middel van een verkennend booronderzoek.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Op het projectgebied “Geraardsbergen – Kloefstraat II” is een veldkartering niet aangewezen. Hoewel het terrein in gebruik is als akker moet er van uitgegaan worden dat een eventueel aanwezige steentijdsite integraal is opgenomen in de teelaarde omwille van de vastgestelde mate van landbewerking. Een veldkartering zou in het beste geval niet meer opleveren dan een contextloze indicator en zal in geen geval een afbreuk doen aan de noodzaak voor een proefsleuvenonderzoek. De veldkartering zou een niet te verantwoorden bijkomende financiële last betekenen zonder eigenlijke meerwaarde.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek met ingreep in de bodem heeft (net als proefputten in stedelijke context) als doel steekproefsgewijs het terrein archeologisch te inventariseren en vanuit de resultaten van dit vooronderzoek beargumenteerde uitspraken te doen over het al dan niet overgaan tot een (gedeeltelijke) vlakdekkende opgraving. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch geïnventariseerd. Normaliter worden de proefsleuven ingeplant in een regelmatig patroon om zo tot een wetenschappelijk verantwoorde inschatting van de archeologische aanwezigheid te komen.

Gelet op de vastgestelde bodemopbouw moet uitgegaan worden van klassieke sporenarcheologie, zichtbaar direct onder de bouwvoor. Een terreininventarisatie door middel van proefsleuven is bij dit verwachtingspatroon de meest geschikte onderzoeksmethode. Op basis van de waargenomen relictten kan een gefundeerde beslissing genomen worden in functie van eventueel vervolgonderzoek.

2.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. Daarentegen werd wel duidelijk een zeker archeologisch potentieel afgeleid op basis van de landschappelijke en archeologische indicatoren.

2.3.3 De waardering van de archeologische site:

Niet van toepassing, cf. punt 2.3.2

2.3.4 Impactbepaling

Het bodemarchief dient eerst geïnventariseerd te worden, voor de impact van de werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden, cf. punt 2.3.2.

2.3.5 De bepaling van de maatregelen

De maatregelen kunnen pas bepaald worden na uitvoering van de prospectie met ingreep in de bodem. Door middel van deze prospectie zal er een duidelijk zicht zijn over de mogelijk aanwezige relictten, cf. punt 2.3.2.

2.4 Programma van Maatregelen

2.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.1.6

2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor een prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk (CGP artikel 5.3)

-mogelijk: het terrein is toegankelijk voor een graafmachine. Buiten eventueel aanwezige leidingen worden geen fysieke obstakels voorzien waardoor een terreininventarisatie onmogelijk zou zijn.

-nuttig: gelet op het verwachtingspatroon is een proefsleuvenonderzoek de enige manier om het archeologisch potentieel in kaart te brengen en degelijk de impact te bepalen van de geplande werken hierop.

-schadelijk: een terreininventarisatie door middel van proefsleuven is de enige manier om een degelijke inschatting te maken in functie van het archeologisch potentieel. Aangezien de mate van spoorbewerking in een proefsleuvenonderzoek beperkt is, blijven de eventuele relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: gelet op het feit dat de geplande werken een substantiële ingreep in de bodem impliceren moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring onmogelijk is. Gelet op het verwachtingspatroon is de kans op aantreffen van archeologische relictten uit relevante periodes reëel.

2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van het archeologisch potentieel binnen het projectgebied. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Zijn er tekenen van erosie? Of is er toch sprake van accumulatie/colluvium?

-zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

-wat is de bewaringstoestand van de sporen?

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

-wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?

-maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Indien er sprake is van begravingen: wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale geschiedenis?

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk?)

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

- ° wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
- ° welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
- ° welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- ° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2.4.4 Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek (projectcode 2017E360) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied. Hieruit kon een beduidend archeologisch potentieel afgeleid worden met betrekking tot de zone voor grondverbetering. Het verwachtingspatroon bestaat uit klassieke sporenarcheologie, onder de teelaarde.

2.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode

De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot het plangebied aan de Vierbunderweg te Geraardsbergen is een onderzoek door middel van proefsleuven. Het proefsleuvenonderzoek dient een statistisch representatief deel van het terrein te inventariseren. Dit deel dient groot genoeg te zijn om de resultaten te extrapoleren naar de rest van het bedreigde terrein. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig, parallel patroon om zo een dekking te verkrijgen die toelaat een gedegen inschatting te maken van het bodemarchief op het plangebied.

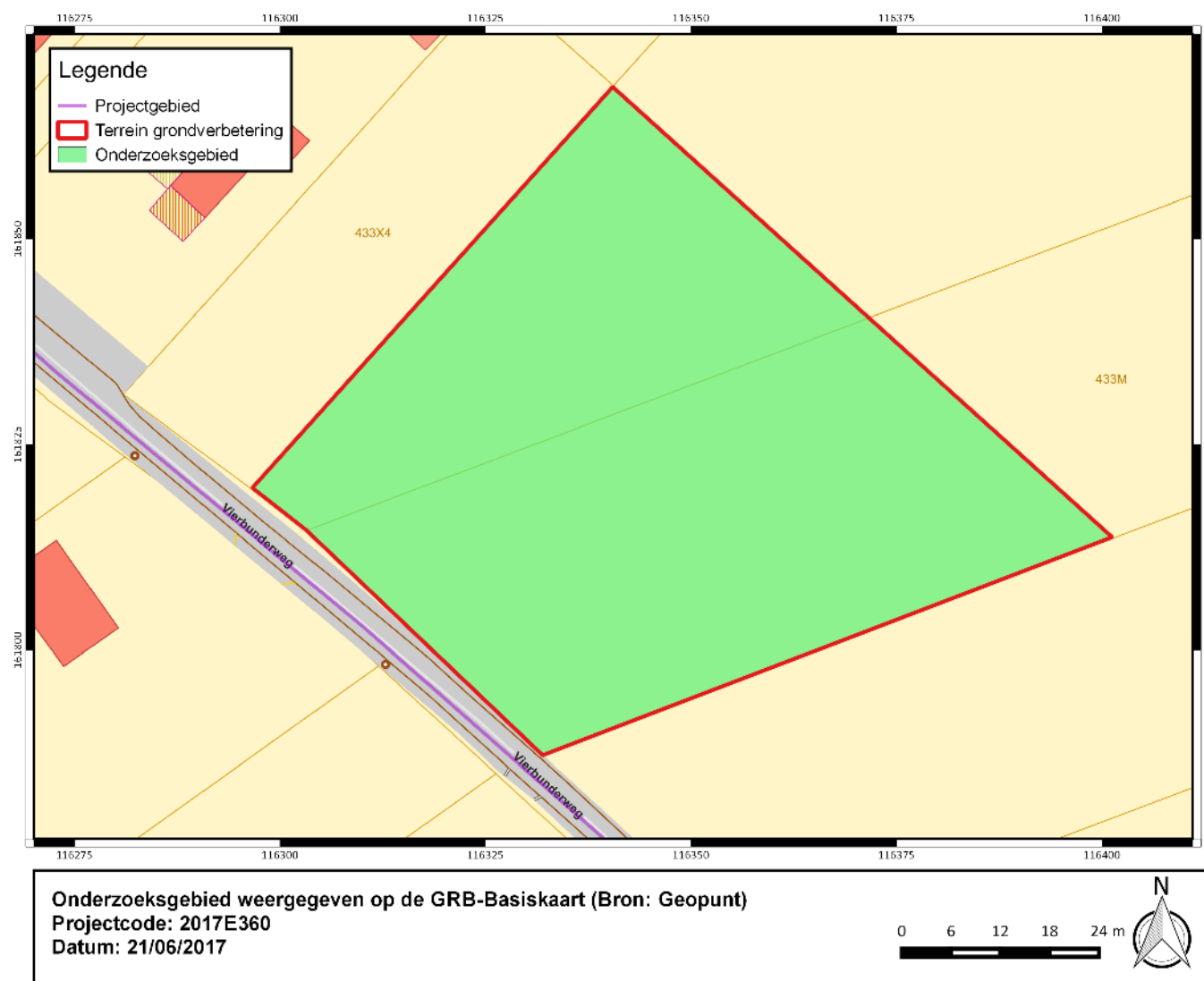
Er moet uitgegaan worden van een situatie waar de verticale stratigrafie eenduidig is, conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk, artikels 8.6 en 8.6.1. De kans op afgedekte archeologie is quasi onbestaand. Mogelijk moet rekening gehouden worden met een zekere mate van afspoeling of accumulatie.

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het rapport wordt opgeleverd.

Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen in, een afgedekte en bijgevolg bewaarde steentijdvindplaats, bestaand uit (een) vondstenconcentratie(s), wordt aangesneden/herkend moet de onderzoeksmethode aangepast worden. Het proefsleuvenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een specialist, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden (d.m.v. waarderende boringen en aardkundige waarnemingen i.v.m. bewaringscondities). Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes conform de Code van Goede Praktijk.

Voor het eigenlijke terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen, hetzij van de initiatiefnemer, hetzij via een KLIP-melding. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de werken (hetzij digitaal, hetzij analoog).

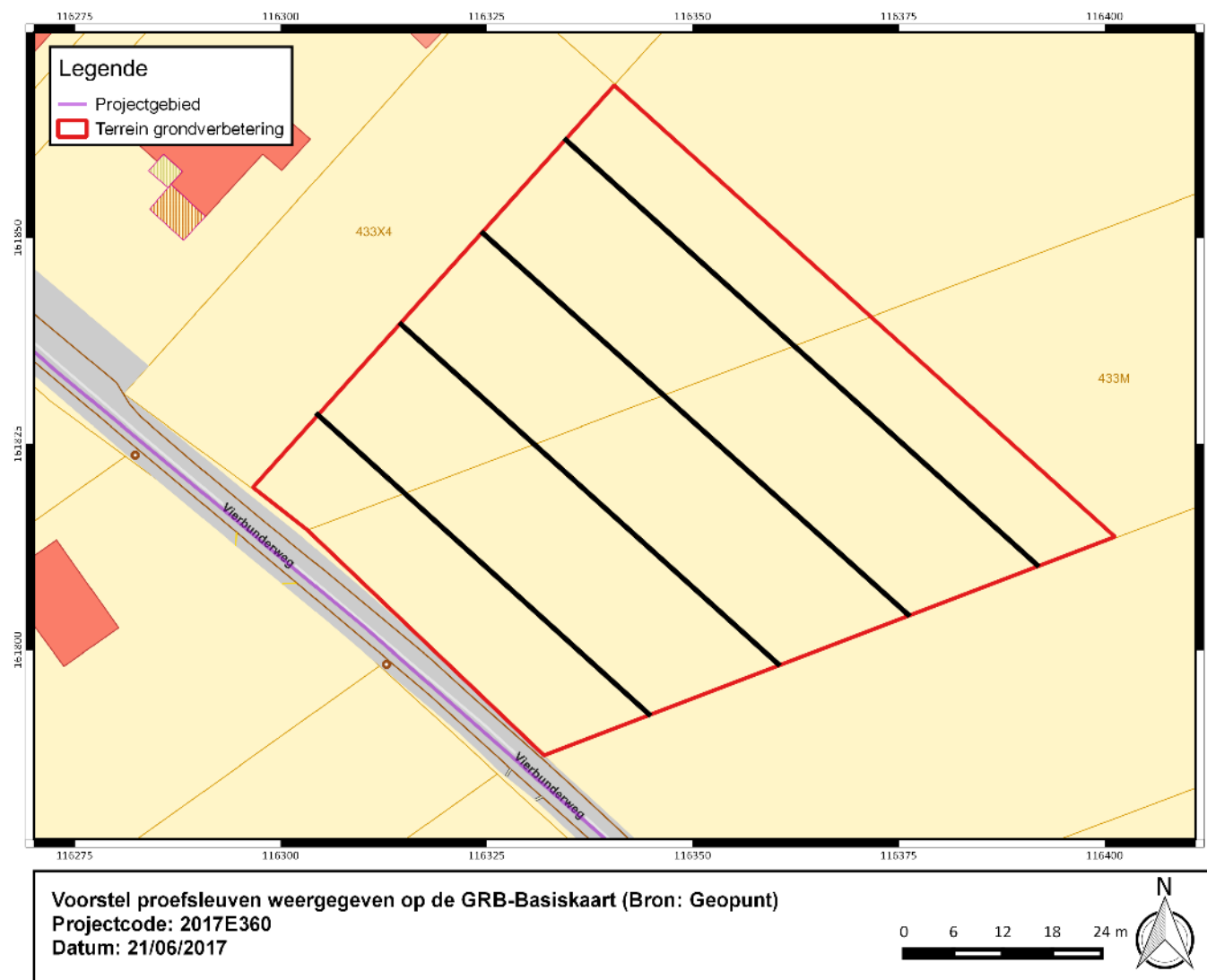
Gelet op de hellingsgraad van het terrein worden de sleuven best haaks hierop ingeplant. Concreet betekent dit een orientatie volgens een noordwest-zuidoost-as.

X
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de GRB-Basiskaart (Bron: Geopunt)

2.4.6 Onderzoekstechnieken

Het onderzoeksgebied is ca. 0,43ha groot (= 4261m²). De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan (d.i. ca. 426m²) met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant (= ca. 106m²). De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

Figuur 3: voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-Basiskaart (Bron: Geopunt)

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met platte bak, deze kraan dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen (bv. Hitachi Zaxis 210). De minimale breedte van de kraanbak bedraagt 2m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau.

Tijdens het terreinwerk dient aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door een assistent-aardkundige. Minimaal wordt één profielkolom per sleuf aangelegd, indien mogelijk in een geschrinkt patroon. Ze worden tot minstens 40cm in het ongeroerd sediment uitgegraven.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd. Na het proefsleuvenonderzoek wordt het terrein terug in oorspronkelijke staat hersteld of conform gemaakte afspraken.

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

- een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.
- een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.
- een assistent-aardkundige ondersteunt de archeologen bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen sporen. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige en het Agentschap Onroerend Erfgoed waar relevant. In de opmaak van de raamprijs moet een stelpost natuurwetenschappelijk onderzoek voorzien worden die kan aangesproken worden indien nodig.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

2.4.9 Raming inzake tijd

Veldteam: 1 dag veldwerkleider
1 dag assistent archeoloog
1 dag RTS medewerker
0,5 dag assistent-aardkundige

Kraan: 1 dag aanleg
0,5 dag dichten

Verwerking: 4 dagen veldwerkleider
1 dag assistent archeoloog
0,5 dag assistent-aardkundige

2.4.10 Vondsten

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch proefsleuvenonderzoek conform aan de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Voor de start van het vooronderzoek met ingreep in de bodem worden door de erkende archeoloog, veldwerkleider en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar en/of het erkende onroerend erfgoeddepot of andere

bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

2.5 Conclusie

Aquafin nv plant de heraanleg van het rioleringsstelsel ten zuiden van het centrum van Geraardsbergen. De werken omvatten de aanleg van een gescheiden stelsel, de bouw van nieuwe pompstations en het graven van enkele grachten. Voor de werken wordt eveneens een zone ingericht voor grondverbetering. Het merendeel van de werken vindt plaats op locaties waar uitgegaan kan worden van een geroerd bodemarchief. Enkel de zone voor grondverbetering impliceert een ingreep in een onverstoord bodemarchief waardoor verder onderzoek opdringt in de vorm van proefsleuven. Het verwachtingspatroon bestaat uit klassieke sporenarcheologie, onder de bouwvoor.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt